

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/69
KARAR NO : 2021/86
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Davacının satın aldığı 1 araca yurt dışından kaçak olarak ithal edilmiş olması nedeniyle mahkeme kararı ile el konulmasında gümrük denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi zararın el konulma tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : M.C.
Vekili : Av. Y.C.T.
Davalı : İçişleri Bakanlığı
Vekili : Av. M.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının satın aldığı 31 plakalı aracına, change (çalınmış, değiştirilmiş) olduğu gerekçesiyle 08/11/2018 tarihinde skenderun İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından el konulduğunu, aracı resmi olarak tutulan sicillere güvenerek, tamamen mevzuata uygun olarak satın aldığını, olayda idarenin hizmet kusuru bulunduğunu ileri sürerek, uğradığı zararlarına karşılık gündelik 1.000 TL maddi tazminatın aracın 03/08/2015 satın alma tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARARINA İTİRAF VE KABULÜ

A. İdari Yargıda

2. **Hatay 2. İdare Mahkemesinin 11/09/2019 tarihli ve E.2019/620, K.2019/666 sayılı kararı ile,** 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüşme ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez aracın satı bedeli olan 1.000 TL'nin el konulma tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. skenderun 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/11/2019 tarihli ve E.2019/267, K.2019/401 sayılı kararı ile, olayda, idarenin hizmet kusuru niteli indeki eylemi sonucu meydana gelen zararlardan dolayı; dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gere ince dare'ye kar ı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekti i gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b. maddesi uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın dava artı yoklu u nedeniyle usulden reddine reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekili istinaf isteminde bulunmu tur.

5. Adana Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 18/01/2021 tarihli ve E.2020/1071 sayılı kararı ile, somut olayda davacı vekili, aracın çalıntı oldu u hususunda bilgilendirme yapılmaksızın tescil i lemleri yapılmasında davalı idarenin kusurlu oldu unu, zarara u rayan davacının her türlü zararının tazmininin gerekti ini ileri sürerek tazminat isteminde bulunmu oldu una göre, davanın hizmet kusuruna dayandı ı, görev sorunu, kamu düzenine ili kin olup, açıkça veya hiç ileri sürülme bile yargılamanın her a amasında mahkemelerce kendili inden ara tırılaca ı; Hatay 2. dare Mahkemesinin davacının, davalının hizmet kusuru nedeniyle u ranılan maddi zararın açmı oldu u tazminat davasında vermi oldu u görevsizlik kararının kesinle mi olması nedeni ile Dairelerince söz konusu tazminatın tam yargı yolu ile dare mahkemesinde talep edilebilece i dolayısıyla, 2247 sayılı Yasası'nın 19. ve 20. maddeleri gere ince davacı tarafından açılan tazminat davasında görevli yargı yolunun belirlenmesi bakımından dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun " çileri Bakanlı nın görev ve yetkileri" ba lıklı 5. maddesi (Ba lı ı ile Birlikte De i ik:6/12/2019-7196/39 md.) öyledir:

"a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan di er ki ilerin kurallara uyup uymadı nı, trafik düzenlemelerinin ve çe itli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadı nı denetlemek.

b) Duran ve akan trafi i düzenlemek ve yönetmek.

c) El koydu u trafik kazalarında trafik kaza tespit tutana ı düzenlemek.

d) Trafik suçu i leyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli i lemleri yapmak ve takip etmek.

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sa layacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.

f) Araçların tescil i lemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

g) Sürücülerin belgelerini vermek.

h) Ülke çapında ta itların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ili kin teknik ve hukuki de i iklikleri i lemek, i lettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve de erlendirmek.

i) Trafik kazalarının olu nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, de erlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını

sa lamak ve ilgili kurulu lara teklifte bulunmak.

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta irketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek de i iklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki de i iklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı erhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine i lenmesi ve kaldırılması i lemleri, bu de i iklik veya erhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kurulu ları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil i lemlerine esas te kil edecek bilgiler, çi leri Bakanlı ı tarafından ilgili kamu kurum veya kurulu larından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak payla ılabilir. Bu fıkraya ili kin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait di er esaslar ile trafik kurulu larının, çalı ma ekil ve artları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalı ma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar çi leri Bakanlı nca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

7. Aynı Kanunu'nun "Araçların satı , devir ve tescili ile bu i lemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" ba lıklı 20.maddesi öyledir:

"Tescil süreleri, satı ve devirler, noterlerin sorumlulu u ile ilgili esaslar unlardır:

a) Araç sahipleri,

1-(De i ik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kurulu una veya Emniyet Genel Müdürlü ünün belirleyece i kamu kurum veya kurulu ları ile gerçek veya özel hukuk tüzel ki ilerine ba vurmak,

2- (De i ik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sa lamak,

Zorundadırlar.

a) Araçların giri i lemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kurulu una bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın ba kasına satı veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin de i mesine kadar geçerli sayılır.

d) (De i ik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmi araçların her çe it satı ve devirleri, satı ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu ta itlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadı nın tespit edilmesi ve ta it üzerinde satı ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmi tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çe it satı ve devirler geçersizdir.

Satı ve devir i lemi, siciline i lenmek üzere üç i günü içerisinde ilgili trafik tescil kurulu u ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil i lemi gerçekleştirilmi sayılır. Satı ve devir tarihi itibarıyla, 197 sayılı Motorlu Ta itlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti ba lar.

Yapılan satı ve devir i lemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ili kin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ili kin usul ve

esasları belirlemeye Gelir dairesi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satışı, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kurulu veya Emniyet Genel Müdürlüğü için uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

Bu bentte düzenlenen satış ve devir işlemleri her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisi ve devirli kâğıt bedellerinden istisnadır. Trafik tescil kurulu unda yeni malik adına yapılacak tescil nedeniyle düzenlenmesi gereken devirli kâğıtların bedelleri, satış ve devir esnasında noterler tarafından tahsil edilir ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca beyan edilerek ödenir. Bu bentte yer alan işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

1512 sayılı Kanunun 112 nci maddesi uyarınca belirlenen ücret uygulanmaksızın satış ve devre ilişkin her türlü işlem karışığında toplam 20 Türk Lirası maktu ücret alınır. Söz konusu ücret, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan ücret tutarının o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirilmesinde arttırılması suretiyle hesaplanır.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satış yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kurulu larına üç gün içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kurulu undan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurumaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye çileri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.

e) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise her bir işlem için 1.000 Türk Lirası idari para cezası verilir. Tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçlar, tescil yapılmaya kadar trafikten men edilir." denilmek suretiyle ülkeye gümrük kanalı ile girişi yapan araçların ilk tescil işlemlerinin araç sahiplerinin gümrükten geçişini yapılan araçların tescili için gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; ilgili trafik tescil kurulu na veya Emniyet Genel Müdürlüğü için belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurumaları gerektiği, bu sırada araçların girişi işlemlerini yapan gümrük idarelerinin bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kurulu na bildirmekle yükümlü oldukları, tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirlerinin, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisinin, gecikme faizinin, gecikme zammının, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılacak satış ve araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise her bir işlem için 1.000 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçların tescil yapılmaya kadar trafikten men edileceği hükme bağlanmıştır.

8. Aynı Kanun'un "Belge ve plaka vermeye yetkili kurulu lar" ba lıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre: Birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ili kin tescile yönelik i lemlerin Emniyet Genel Müdürlü ü veya ba lı trafik tescil kurulu larınca yapılaca ı, Emniyet Genel Müdürlü ünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas te kil edecek i lemleri elektronik ortamda bilgi payla ımı yoluyla yapaca ı düzenlenmi tir.

9. 2918 sayılı Kanun'un 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde "...bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görölür" Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz" denilmek sureti ile 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan zararların tazmini istemi ile açılacak sorumluluk davalarında adli yargı yerlerinin görevli olaca ı ayrıca ve açıkça belirtilmi tir.

B. Yargı Kararları

10. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görölmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görölmece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görölmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görölmece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmuş oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyu mazlılığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hakim Gülen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görülmüş ünlüdü:

13. Dava, davacının satın aldığı 31 KEH 76 plakalı araca yurtdışı üzerinden kaçak olarak ithal edilmiş olması nedeniyle mahkeme kararı ile el konulmasında gümrük denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi zararın el konulma tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsil istenmiştir.

14. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğini, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere idari yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde.

15. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işletilen kararı gözetilmediğinden, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışmaları usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istenmesiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, davalı idarenin hileli işlemleri ile idare yanıltılarak trafiğe tescilli için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötüleşmesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline

ili kin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandı ı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenece inin açıkça belirtildi i; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ili kin sorumluluk hükümlerini düzenleyen di er kanunlara nazaran özel nitelikte oldu u ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyu mazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerekti i kanaatine ula ılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Adana Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 18/01/2021 tarihli ve E.2020/1071 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Adana Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 18.1.2021 tarihli ve E:2020/1071 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

01/03/2021 tarihinde, Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYLARI ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

Uyu mazlık Mahkemesinin 15/02/2016 gün, E:2015/926, K:2016:50 sayılı kararındaki kar ı oy gerekçesinde belirtildi i gibi; "Uyu mazlık, davacıya ait araca, gümrük mevzuatına aykırı olarak yurda sokuldu undan bahisle emniyet yetkililerince el konulması üzerine u ranıldı ı ileri sürülen maddi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini isteminden do mu tur.

Adli ve dari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle olu an olumsuz görev uyu mazlı ı üzerine sayın ço unluk görü ü do rultusunda "Uyu mazlı ın çözümünün 2918 sayılı yasanın 110. maddesi gere ince adli yargının görev alanında bulundu u" gerekçesiyle adli yargının görevli oldu una karar verilmi tir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesine 6099 sayılı Kanunla eklenen 1. fıkra ile " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü getirilmi tir.

Eldeki uyu mazlık ise anılan Kanun hükmü kapsamında kalmamaktadır.

Zira, 2918 sayılı Kanun'un 85. maddesinde açıkça belirtildi i üzere Kanun motorlu araçların i letilmesinden do an zararlar nedeniyle araç i leteninin hukuki sorumlulu unu düzenlemektedir. Oysa ki somut uyu mazlıkta davacı, noter yoluyla satın aldı ı araca gümrük mevzuatına aykırı olarak yurda sokuldu undan bahisle emniyet yetkililerince el konuldu unu ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi sebebiyle u radı ı zararda davalı idarenin hizmet kusuru bulundu unu ileri sürmektedir.

Anayasanın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve i lemlerine kar ı yargı yolunun açık oldu u belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmı tir.

dare kural olarak yürüttü ü kamu hizmetiyle nedensellik ba ı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya i lemlerden do an zararlar dare Hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gere i tazmin edilmektedir.

darenin yürütmekle görevli oldu u bir hizmetin kurulu unda, düzenleni inde veya i leyi indeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya bo luk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü i lemesi, geç i lemesi veya hiç i lememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülü ünün do masına yol açmaktadır.

Davalı kamu tüzel ki ili i olup; kural olarak, i lem ve eylemleri idari nitelik ta ır. Somut olayda, bu davalının yasa ile kendilerine verilmi bulunan görevleri gere i gibi yerine getirmediği ileri sürülmü tür. Görevin hiç veya gere i gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteli indedir. dare'nin hizmet kusurundan do an zararlardan dolayı, dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gere ince dare'ye kar ı idari yargı yerinde tam yargı

davası açılması gerekir.

Trafik tescil ve büro amirli i tarafından araç tesciline ili kin olarak yapılan i lemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gere i gibi yapılıp yapılmadı ı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı .Y.U.K 2/1- b maddesinde sayılan dava çe itlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyu mazlı ın çözümünde idari yargı görevlidir.

Bu gerekçelerle uyu mazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın ço unlu un görü üne katılmıyoruz.

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN